

To mennesker, der gerne ofrede sig for andre

Charlotte og Ejnar Larsen,
Skovsrod

De boede i den røde murstens-ejendom på højdepunktet i Skovsrod - *Skovsrodhøj*, lige der, hvor man har målt højden til 147m over havets overflade; akkurat som Skamlingsbanken. Her havde de deres lille landbrug på 13,6 tdr. land. Ejnar Larsen var født i Hallund sogn, Brønderslev Kommune 26. juni 1899. Døbt i Hallund Kirke 27. sept. 1899.

Far: Jens Peter Larsen (landmand), Hollensted, rejste til Brisbane, Australien, hvor han døde - ukendt år, omkring 1938.

Mor: Maren Kirstine Jensen, kaldet »Maren Kokkekone«, rejste til Omaha, New Braska, hvor hun døde - ukendt år, omkring 1940. Hun blev der viet til en dansker, Lars Pedersen, og de fik to sønner.

Ejnar Larsen var først - efter forældrenes emigration - i pleje hos sin bedstemor, men hun magtede ikke opgaven, så han kom til Johanne og Jens Lassen, Hollensted, som adoptivbarn. Ejnar Larsen blev jo født »uden for ægteskab«, som det hedder, og det var så stor en skam på den tid, at hans mor emigrerede til Nordamerika - Omaha - og siden emigrerede hans far til Brisbane i Australien. Forældre og barn var dermed på tragisk vis blevet adskilt. Formentlig takket være velmenende prædikanter, der nok vidste, hvordan sådan et liv skulle leves, for at man kunne accepteres på egnen.

(Halv)søskende: Ejnar Larsen havde en bror, Thorvald, i Hallund, og han har tillige omtalt: Edvard, Alfred, Bolette, Kresten og Martine hos Johanne og Jens Lassen.

Ejnar Larsen var indskrevet til et studieophold på Danish College i Blair, Nebraska; det var teologi- og historiske fag, der havde hans interesse. Men måske havde han også planer om at møde sin mor, der forlod ham som helt lille.

Han havde med slid og slæb sparet penge op til studierne, men en uvedkommende fandt Ejnar Larsens bankbog og tømte den - og vedkommende byggede en længe til sin gård for pengene... Ejnar Larsen havde helt ganske og ubegrænset tillid til sine venner, forstås, så han kunne ikke forestille sig, at et nært menneske kunne være tyven, der på radikal og voldsom vis i de unge år ændrede hans livsbane.

Han havde altså mistet sin opsparing og hele formue, og sidenhen i tilværelsen kunne han ikke skjule, at han var en bitter mand. Han tog forskellige jobs. Bl.a. som chauffør ved en destruktionsanstalt i Lunderskov, en overgang var han postbud, landbrugsmedhjælper, han arbejdede også for en smed, og en tid var han bestyrer på Fredehjemmet Sølund ved Silkeborg.

Her traf han økonomaen Charlotte Julie Christensen, som stammede fra Vejsmark i Grinderslev, Salling.

De blev viet i 1932 og købte altså ejendommen Skovsrodhøj i Skovsrod ved Laven nær Ry. Senere fik alle veje navne, og det blev Kielsgårdsvej 44.

God støtte

Charlotte var en utrolig trofast og god støtte og hjælp for Ejnar Larsen, og hjalp til med alt ved landbruget, foruden hun passede husholdningen. Men hun havde også i sine unge dage klaret mange betroede jobs i husholdning rundt om. Bl.a. hos et højesteretssagførerpar i København og på Fredehjemmet Sølund ved Silkeborg. Desuden havde hun en tid været husgernings/ håndgerningslærerinde i Terkelsbøl skole ved Tinglev, hvor hendes tvillingbror, Holger Christensen, var førstelærer. Hun genkaldte sig ofte oplevelser fra tiden i København, fra Terkelsbøl og fra Fredehjemmet Sølund.

Charlotte havde, lige som Ejnar, en kristen livsindstilling, som beviseligt kunne bære livet igennem. Man kan sige, at de ikke blot havde en tro, men en overbevisning. Som deres eget liv var forankret i kristentroen, ønskede de at medvirke til, at medmennesker bibragtes forståelse for de livsværdier, troen rummer, og som rækker ud over dagen og vejen, døden og graven.

Charlotte var bl.a. med i en kristen kvindekreds. Ejnar Larsen lagde et stort arbejde i virket for Alling-Tulstrup KFUM og K; han var endvidere en årrække indvalgt i Alling-Tulstrup Sogneråd, lige som han en tid fungerede i Tulstrup Menighedsråd, og han gjorde en stor indsats i Fredningsforeningen.

De var meget gæstfrie og venlige mod alle, der kom i hjemmet. Ejnar var en virkelig god fortæller, og man erfarede snart i en samtale, at hans kendskab til historiske, politiske og kulturelle emner var enestående.

Stuehuset brændte

Charlotte og Ejnar Larsen drev landbruget på Kielsgaardsvej 44 til 3. marts 1983. De sidste år naturligvis med nedsat aktivitet, da kræfterne ikke helt rakte som de ønskede. De havde afhændet besætningen, og en maskinstation passede jorden. Deres virke på Skovsrodhøj sluttede brat, da ejendommen brændte en uhyggelig, tåget martsnat 1983. En varmepude antændte ild i soveværelset, som blussede op. De kunne ikke magte at gå op på førstesalen til soveværelset om natten, men sov i stuen. I sidste øjeblik vågnede de og måtte flygte ud netop inden lofterne styrede ned.

De fik - ikke blot ophold, men - god og kærlig pleje på De Gamles Hjem i Gl. Rye. Charlotte Larsen døde 26. juni 1983 og Ejnar Larsen døde 31. maj 1989.

Der var ingen børn i ægteskabet, men de adopterede i 1940 Ernst Johs. Wienberg, yngste søn af ægteparret Elly og Ernst Joseph Wienberg. Han fik føjet et efternavn til sit døbenavn Wienberg, nemlig Larsen. Han har skrevet sin livsberetning med episoder fra et godt liv, "Roller i modlys" hedder beretningen. Den kan findes, hvis du klikker her:

<http://www.wienberg-larsen.dk/24155263>.

Charlotte og Ejnar Larsen holdt af at få besøg af familien fra Snejbjerg, Stinne, Johs. og barnebarnet Jeanette. Og kærligheden var gensidig - hvilket nok især Jeanette var skyld i.

Da Charlotte og Ejnar Larsen
fik besøg af
Hans Hartvig Seedorff

Også Tørring skole og lærer A. K. Larsen fik forfatterens besøg

Charlotte og Ejnar Larsen havde den store oplevelse at få besøg af forfatteren Hans Hartvig Seedorff-Pedersen i 1959, og på grund af Ejnar Larsens utrolige viden om historiske emner og hans fantastiske hukommelse og evne til at beskrive hændelser fra tidligere tider, knyttede Seedorff et stort venskab til ægteparret. Også Cristian Kryger, radioreportagens pionér fra Danmarks Radio, lavede en radioudsendelse med Ejnar Larsen, hvor han fortalte om historiske fingeraftryk på egnen samt om de gamle træskomagere, der havde deres virke på stedet grundet de rige muligheder for at få godt træmateriale.

Seedorff sendte senere et flot referat fra besøget og en venlig hilsen til dem og fortalte, at han ville lave en radioudsendelse om sine »rejser rundt i landet sammen med sin unge køresvend, Bent«. Og måske der kunne blive en bog ud af notaterne; titlen skulle være »Forelsket i Året«. Radioudsendelsen skulle have titlen »Vignetter til året«.

Jo, der blev en bog ud af danmarks-ekspeditionen og besøget på Skovsrodhøj: »Forelsket i Året«, undertitel »Tolv croquis'er«. Ebbe Sadolin har lavet små, fikse illustrationer til Seedorffs tekst.

Lærer A. K. Larsen,
Tørring Skole

Også Tørring Skole og lærer A. K. Larsen blev aflagt besøg af Seedorff og indtrykkene beskrevet, udgivet på Carit Andersens Forlag 1962. Bogen kan *måske* skaffes endnu. Jeg må bede interesserede kontakte Ole Carit Andersen, der driver »Brande Antikvariat«, Admiralgade, København. Måske der stadig ligger et par eksemplarer.

Et afsnit i bogen »Forelsket i året« - her citerede Hans Hartvig Seedorff følgende om sine oplevelser og det indtryk, det havde gjort hos ham:

»Fra Ravn Sø styrer vi ret imod Tørring og spørger os frem. Jo, Larsen, skolelæreren, må sikkert vide noget (Red.: Underforstået om Seedorffs forlængst afdøde familie. Han havde nemlig opsporet, at en tip-tip-tip oldefar havde været lærer ved rytterskolen). Og så er der Ejnar oppe i Skovsrod, han har redelighed på alt det gamle.

Vi finder dem begge to. Tørring skole er også en rytterskole. Børnene har time; men degnen lukker os gæstfrit ind. Han er en ældre mand, hvidhåret, stille, med rare og kloge øjne. Hjælpe mig til kontakt med mine forhulede tiptip kan han desværre ikke. Papirerne når kun tilbage til 1834, da skolehuset blev flyttet fra Skovsrod bakke ned til Tørring by. En lavning ved en grusgrav markerer stedet. Den vil vi nemt kunne finde.

Vi har passeret de flotteste centralskoler på vores tur, men her sættes vi milelangt tilbage. Materiellet er vel ikke fra Frederik den IV's tid, men kunne gerne være det, gammelt og slidt som det er. Men der bor en ånd herinde, som så rigeligt opvejer de åbenbare mangler. I små mahognirammer hænger overalt portrætter af åndens, fornemmelig digtningens stormænd, Grundtvig, Steffens, Oehlenschläger, Baggesen og - det siger sig selv! - Steen Blicher. Og han har tegnet dem selv, denne stilfærdige lille landsby-degn, som på en afsides plet af Jylland har følt sig forpligtet af mere end katederet og timeplanen. Hans

navn er måske aldrig nået ud over sogneskellet, men jeg kan se på børnenes øjne, at de vil huske ham. Det er mænd som disse, der både er skolens og livets salt.

Vi falder med døren ind hos Ejnar i Skovsrod og modtages afventende, med en lille smule skepsis. - Hvad mon de fremmede vil os? Men da man har hørt mit ærinde, bliver luften lun imellem os. Der står et fad æbleskiver på bordet, og Ejnar spørger om det var noget. Hans kone mener ikke, at det er mad for byfolk; men den vildfarelse får vi hende hurtigt ud af. Både vi og æbleskiverne rykker over i stadsstuen.

Ejnars gæstmilde kone har i en hast udskiftet forklædet med en stormønstret kittel. Hun ligner et af de gamle blomstrede bondekrus; hun ser prægtig ud.

Ejnar selv er vendelbo og har rede på hele Jyllands historie fra Gorm til vore dage. Og som han kan fortælle! Gravhøje åbnes, og hærvejen får liv. Vi hører lyden af rytteres hovslag, af fodfolks tunge tramp og trossets rumlen. Han veed, hvor vi kan finde Grev Geerts krigsskate, han maler fejdetider frem, får stormklokkernes malm til at runge og sætter studedrifterne i bevægelse endnu en gang. På spilede klove rokker de tusinde hoveder igen mod syd i sitrende hededis eller under en hængende måne.

Og så sker der mig noget helt uventet. Ejnar Larsen lægger sin hånd, tung som en skovl, på min skulder og fremsiger på sit smukke vendelbomål begyndelsen til et digt:

Se Jylland ligger udbredt for vort syn!...

Og den store hånd stryger som et kærtegn hen over det vældige landskab, der ligger i sol udenfor vinduerne. Jeg har en svag erindring om, at jeg selv har skrevet de vers, han dér siger. Og Ejnar nikker:

- »De har læst dem for os ved et stævne på Himmelbjerget«. Og han nævner året, - det er en menneskealder siden!

Så sært kan det gå. Her sidder en jysk bonde og husker en stump poesi, man selv har formet og glemt. Og en dag, ved tilfældighedernes spil, knyttes man dog til hinanden.

Det er svært at komme løs, men vi må jo til det. Ude ved gavlen står de to, Ejnar og kone, og hvøwter få'wal, begge barhovede. Aprilblæsten river i hendes blommede kittel.

Citatet var ikke så ilde anbragt. Fra Skovsrod ser vi over til Himmelbjerget, ud over søerne, der lyser og skinner som blanke skjolde. Gang på gang må vi holde an. Landet er så vidunderligt, aprildagen så dejlig.

Ved Laven holder jeg en lille mindehøjtid for Johan Skjoldborg, hvis hundredeårsdag falder sammen med denne april. Hundrede år! Jeg synes det var i går, jeg første gang gæstede ham på Dynæs og læste mine famlende digteriske forsøg. Jeg læste også hans egne digte for ham. Han smilte til mig.

- De bliver smukkere, synes jeg, når du siger dem højt.

Vi måtte op på voldstedet flere gange. Robåde kom forbi og gik tæt ind til næsset. De sang derude:

Når vinteren rinder i grøft og i grav...

De ville glæde husmandssagens digter. Skjoldborg tog mod deres hyldest i skjortærmer og sølvknappet vest. I halslinningen sad der en ravplade. Dengang bar han endnu sit fuldskæg. Da han senere lod det falde, var det med den motivering, at det ikke er øjnene, men munden der røber, hvad der bor i et menneske. En mand med fuldskæg, sagde han, er en mand med lukket visir.

Bent og jeg delte trekvart meter ål, da vi kom til Silkeborg. Tung kost ovenpå en stak jyske

æbleskiver. Men det styrkede os til bjergrejsen over Katrinedal og Bryrup. Siger Jeg bjergrejse, mener jeg det. Vejene steg, så man måtte tro sig til fjelds. I dalene dybt nede sang åløbene en veritabel fossesang, forstærket ved suset af den hårde blæst, der pressede sig gennem bevoksningen af alvorlige graner. Der var Norge i dette, men også noget lysende mildt, noget svenskt. Birken havde slået sit pighår ud, og lærketræerne stod grønne. I Grejsdalen og på Koldingkanten så vi, at bøgen var kommet med; ikke det fulde udspring, men et løfte om, at underet ville være fuldbyrdet til første maj, i det mindste her«.

Ovenstående er citat fra
Hans Hartvig Seedorffs bog
»Forelsket i Året«.

Charlotte og Ejnar Larsen